

[Kai Moltke.]

hvordan går det? Man beslutter allerede i juli-august i fjor, at belgierne skal trække sig tilbage, og så fastslår man i februar i år, at der findes mere belgisk militær, end der gjorde før uafhængighedserklæringen. Beslutningerne siger ligeledes — og det er vigtigt — at der skulle skaffes ro ved en upartisk undersøgelse af mordene i Congo, og at de skyldige skulle drages til ansvar for deres handlinger. Der er nedsat en kommission i de sidste dage, som skal undersøge dette juridiske spørgsmål. Og jeg tror, at stemningen i Afrika er sådan, at det ville være såre ilde, hvis denne beslutning ikke blev taget alvorligt.

Endvidere med hensyn til regeringsdannelser og ændringer i de indre konflikter besluttede FN efter forslag af de asiatisk-afrikanske lande, at Congos parlament skulle indkaldes under beskyttelse og tage den afgørende stilling til, hvordan regeringen skulle se ud. Jeg vil indstændigt opfordre den høje regering til i verdensorganisationen at sørge for, at disse punkter uden tøven til punkt og prikke gennemføres. Derigennem vil man styrke FN's autoritet.

Så lige til visse manøvrer, som man foretager i Congo i øjeblikket, og som jeg tror vi skal have vor opmærksomhed henvendt på i rette tid: den såkaldte Madagascarkonference. Hvad drejer det sig om? Jeg kan ikke lade være med her at sige, at lederne af denne konference ikke er særlig egnede samlingsfigurer i congolesisk politik: præsident Kasavubu, der afsendte Lumumba og hans to medhjælpere til Katanga, hvor de blev dræbt; konferencens ærespræsident Moise Tshombe, der beherskede den justits, for hvilken Lumumba blev et offer; Albert Kalonji fra minestaten, på hvis ordre de congolesiske parlamentsmedlemmer blev henrettet efter standret, efter at de også fra fængslet i Leopoldville var blevet sendt til minestaten. I begge tilfælde foreligger der for nogle uger siden i det franske Le Monde klare udtalelser om, at Kasavubu indrømmer: jeg gav ordre til, at disse folk skulle sendes af sted. Og i begge tilfælde — også i det andet tilfælde tilføjer han: jeg troede naturligvis ikke, der ville ske dem noget ondt.

Jeg fremhæver det, fordi visse begivenheder sætter skel og spor og splitter et

folk langt ud i fremtiden. Og jeg gør det af en årsag til: fordi man i øjeblikket er ved at finde udvej i noget overlevet, i noget reaktionært, i noget af det, som spærrer for udviklingsfolkernes normale udvikling. Jeg tænker her på tilbagevenden til den gamle stammeorganisation, som alle disse føderalistiske topfigurer er et udtryk for. Begreberne er jo ikke ukendte fra verdenshistorien. Der var en tid, hvor vi havde over hundrede fyrstendømmer o. s. v. med tilhørende gamle stammer og stammehøvdinge i det vestlige Tyskland. Der var også en periode, hvor man snakkede om, at Indien skulle udstykkes, ikke alene opdeles mellem Pakistan og det andet, men i selvstændige stater med Sikher og Mahratter. Der er mange forkæmpere for en sådan udvikling. Men sandheden er i virkeligheden den, at hvis Indien dengang var blevet delt, havde vi haft kaos, så havde vi haft endnu mere økonomisk elendighed, og så havde vi haft endnu grundigere adgang til indblanding udefra. For stammehøvdingene er jo samtidig i Congo visse privilegerede klaner, nært forbundet med de udlændinge, som før beherskede landet. En gammel marxistisk tilhænger som Rosa Luxemburg skrev i sin tid under Boerkrigen allerede om, hvilke ændringer den hvide indtrængen i Afrika medførte med hensyn til jordfordeling og Bantustammernes gamle jordlov. Hvor jorden før var stammens og fordeltes ligeligt mellem stammens medlemmer, blev det senere sådan, at jorden blev høvdingens, og at høvdingen sjakrede jorden væk til de hvide, til plantageejerne, til mineanlæg, til alt det andet. Derfor er høvdingen ikke nogen national samlingsfigur.

Jeg kan godt lide at følge med i verdens udvikling. Jeg står her med et nummer af The Observer for 29. januar. Det var en af de dage, da vi havde affæren med „Santa Maria“ på Atlanterhavet. Det er beretningen fra Galvao som portugisisk generalguvernør i Angola om tvangsarbejde, som der stadig væk er, og han fortæller også om en anden egenskab hos stammehøvdingene i de dele af Afrika, hvorunder Congo ligger. Han fortæller, hvordan høvdingene selv mod rigelig betaling piller stammemedlemmer ud, som høvdingen underskriver kontrakter for og som bliver